

Sygn. akt VI Gz 11/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Protokolant: asyst. sędziego Natalia Oślizło-Doskocz rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko K. D.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego K. D. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 13 listopada 2014 r., sygn. akt V GC 1344/13

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnić pozwanego od opłaty sądowej od zażalenia złożonego dnia 14 lipca 2014 r. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy z dnia 06 czerwca 2014 r. sygn. akt V GC 1344/13
2. oddalić zażalenie w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem (k. 83-84) Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy w punkcie I oddalił wniosek pozwanego K. D. o zwolnienie od opłaty od zażalenia z dnia 14 lipca 2014 r. oraz w punkcie II oddalił wniosek pozwanego o ustanowienie adwokata z urzędu.

Uzasadniając motywy swego rozstrzygnięcia w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty od zażalenia, Sąd Rejonowy przywołał okoliczności co do sytuacji rodzinnej i majątkowej pozwanego oraz wskazał, że w jego ocenie pozwany nie wykazał, iż nie stać go na uiszczenie opłaty od zażalenia. Dalej Sąd I instancji przywołał treść art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a następnie analizując treść oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania pozwanego, wskazał, że z ww. dokumentu nie wynika jakoby wnioskodawca ponosił koszty utrzymania swoje i rodziny. Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał, iż fakt obciążenia hipoteką zabudowanej nieruchomości której pozwany jest współwłaścicielem, świadczy o okoliczności, że wnioskodawca posiadał w przeszłości zdolność kredytową, która pozwalała mu na spłatę kredytu. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że Wnioskodawca posiadał również możliwość zaoszczędzenia chociażby niewielkich środków finansowych na ewentualne mogące wystąpić w przyszłości koszty sądowe związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Sąd Rejonowy podkreślił, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma charakter wyjątkowy, sam zaś obowiązek uiszczenia opłat sądowych nie jest bynajmniej zobowiązaniem mniejszej wagi niż inne zobowiązania publiczne lub prywatne.

Odnosząc się do motywów rozstrzygnięcia w przedmiocie oddalenia wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu, Sąd Rejonowy wskazał, że przesłanką ustanowienia pełnomocnika z urzędu, oprócz wykazania, że strona nie może ponieść kosztów wynagrodzenia pełnomocnika bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny jest stwierdzenie przez Sąd, iż udział zawodowego pełnomocnika w sprawie jest potrzebny z uwagi na nieporadność strony, jej trudność z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych albo skomplikowaniem sprawy. Sąd Rejonowy uznał, że udział profesjonalnego pełnomocnika w sprawie nie jest potrzebny, gdyż sprawa nie jest skomplikowana a nadto pozwanego nie można uznać za osobę nieporadną i mającą problemy z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych.

Pismem z dnia 11 grudnia 2014 r. pozwany wniósł zażalenie na powyższe postanowienie, wskazując iż nie stać go na opłacenie zażalenia ani pełnomocnika z wyboru. Dodatkowo pozwany naprowadzał, że nie jest prawnikiem i nie potrafi sam się bronić.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167 poz. 1398 z późn. zm., dalej: uksc) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Zaś z ust. 2 powyższego artykułu wynika, że do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się wg ustalonego wzoru. Jeżeli oświadczenie nie zostało złożone albo nie zawiera wszystkich wymaganych danych, stosuje się art. 130 k.p.c.

Wskazać należy, że w sytuacji powzięcia przez Sąd wątpliwości co do stanu majątkowego uniemożliwiających dokonanie oceny zaistnienia przesłanki z art. 102 ust. 1 uksc Sąd miał możliwość wezwania wnioskodawcy do podania (innych, nie objętych zakresem formularza) informacji, przedłożenia stosownych dowodów w powyższym zakresie, odebrania przyrzeczenia w trybie art. 102 pkt 3 ustawy, zarządzenia i przeprowadzenia dochodzenia w trybie art. 109 ust. 1 ustawy. Z niniejszego nie skorzystał.

Z przedłożonego przez pozwanego oświadczenia wynika zaś, iż jedynym źródłem utrzymania jego sześciuosobowej rodziny są zasiłek z MOPS z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, zasiłek pielęgnacyjny oraz zasiłek rodzinny w łącznej wysokości 1042 zł. Pozwany wskazał, że nie posiada żadnego majątku poza udziałem w wysokości 1/2 w prawie własności domu jednorodzinnego położonego w R., przy ul. (...), gdzie mieszka wraz z rodziną, podając jednocześnie, że wskazana nieruchomość jest obciążona kredytem hipotecznym. Dodatkowo pozwany wskazał, że jego córka wymaga stałej opieki i rehabilitacji z uwagi na fakt, iż od urodzenia choruje na dziecięce porażenie mózgowie. Pozwany zaznaczył również, że stan jego zdrowia uniemożliwia mu pracę zarobkową, co spowodowało, że musiał zaprzestać prowadzenia działalności gospodarczej. W aktach sprawy zalega odpis z (...) pozwanego (k. 88), z którego wynika, że pozwany w dniu 09 maja 2014 r. zawiesił prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą.

W ocenie Sądu Okręgowego sytuacja rodzinno-majątkowa wnioskodawcy uzasadnia przyznanie mu – na podstawie art. 102 ust. 1 powyższej ustawy - prawa ubogich poprzez zwolnienie go od opłaty sądowej od zażalenia złożonego dnia 14 lipca 2014 r.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w zakresie oddalenia wniosku pozwanego o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu jest prawidłowe.

Ustanowienie dla strony pełnomocnika z urzędu oznacza przejęcie przez Skarb Państwa obowiązku opłacenia tej pomocy z budżetu Państwa. Może to więc nastąpić tylko wyjątkowo, jeżeli udział profesjonalnego pełnomocnika jest w sprawie potrzebny, a strona nie jest w stanie samodzielnie poradzić sobie z poniesieniem kosztów jego ustanowienia.

Taka sytuacja nie występuje w przypadku pozwanego. Pozwany bowiem prawidłowo redaguje pisma procesowe, korzysta z przysługujących mu środków zaskarżenia, w sposób logiczny i jasny formułuje żądania oraz w sposób zrozumiały opisuje stan faktyczny.

W ocenie Sądu Okręgowego nie jest więc potrzebna pozwanemu pomoc profesjonalnego pełnomocnika, tym bardziej, że w razie uzasadnionej potrzeby ochronę jego interesów w stopniu wystarczającym zabezpiecza przewidziana w art. 5 k.p.c możliwość udzielania przez Sąd stronie występującej bez adwokata lub radcy prawnego niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

Ponadto jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, przedmiotowa sprawa nie jest skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym, a nadto pozwanego nie można uznać za osobę nieporadną i mającą problemy z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych.

Z tych też względów Sąd Okręgowy nie znalazł uzasadnionej podstawy, by w niniejszej sprawie pozwany miałby korzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika na koszt Skarbu Państwa.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji na mocy art. 385 k. p. c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.